

NE NA LC DD NT **VU** EN CR RE

Sårbar (VU)
A2bc; C1

Klass: Lecanoromycetes, **Ordning:** Peltigerales, **Familj:** Collemataceae, **Släkte:** Collema (gelélavar), **Art:** Collema curtisporum - liten aspgelélav Degel. **Synonymer:**

Kännetecken

Liten aspgelélav är en ca 3 cm stor bladlav med mörkt olivgrön till svart bål som sväller i väta. I torrt tillstånd är den rynkig och tryckt till underlaget. Apothecier är vanligen talrika. De mikroskopiska karaktärerna, bl.a. mindre sporer och vanligen tre tvärväggar på sporer, skiljer den från närstående arter.

Utbredning och status

Arten är känd från omkring 1000 träd på totalt ca 200 lokaler norrut från Jämtland, med en koncentration till Lule Lappmark och Norrbotten. Många förekomster har avverkats de senaste 15 åren trots förekomsten av laven. Utanför Sverige är arten känd från tre lokaler i Norge (rödlistad), några lokaler i Finland (rödlistad), två lokaler i Italien och några få i västra Nordamerika.

Ekologi

Liten aspgelélav växer främst på medelålders asp i halvöppna boreala blandskogar med hög och jämn luftfuktighet. Särskilt ofta förekommer den på norrsluttningar och vid bäckar, våtar och i myrkanter. Ofta förekommer aspen på lokalerna p.g.a att det är lövbrännor. Nära kusten finns den även på aspar som växer exponerat, t.ex. i kanten av klapperstensfält. Vid några tillfällen är den funnen på andra lövträd och gran i forsdimma.

Hot

Avverkning av skogar med liten aspgelélav utgör ett stort hot. Bristen på lövbrännor utgör också ett hot på längre sikt.

Åtgärder

Arten har ett mycket högt skyddsvärde då en mycket stort andel (mer än 90 %) av samtliga lokaler i världen finns i Sverige. Samtliga lokaler måste skyddas. Inslaget av asp i skogsmark måste öka på lång sikt.

Övrigt

Utländska namn – NO: Småblæreglye, FI: Pohjanhyttelöjäkäliä.

Naturvård

Konventioner: Typisk art i 9010 Taiga (Alpin region (ALP) och Boreal region (BOR)), Skogsstyrelsens signalart

Åtgärdsprogram: Fastställt

Litteratur

Degelius, G. 1954. The lichen genus *Collema* in Europe. *Symb. Bot. Ups.* 13(2).

Karström, M. 1993. Indikatorarter som biologisk inventeringsmetod - formulering av biologiska kriterier för urval av sökbiotoper. I: Olsson, G. A. & Gransberg, M. (red.), Indikatorarter för identifiering av naturskogar i Norrbotten. *Naturvårdsverket, Rapport 4276*, sid. 19–96.

Tønsberg, T., Gauslaa, Y., Haugan, R., Holien, H. & Timdal, E. 1996. The threatened macrolichens of Norway - 1995. *Sommerfeltia* 23: 1–258.

Författare

Roland Moberg 1984. Rev. Mats Karström 1999. © ArtDatabanken, SLU 2005.